

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	16:17	17:33
בני ברק	16:33	17:34
ציריך	16:34	17:50
וינה	16:05	17:34
אנטוורפן	16:37	17:45
פריז	16:45	18:08
לונדון	15:57	17:06

דבר הישיבה

'וירא בסבלות'

המושג 'נשיאה בעול' היה בעל מימד מיוחד במושגי העילאיים של מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל.

בעיצומה של מלחמת השחרור נולד בנו הצעיר, הגאון רבי מאיר שמואלביץ שליט"א, ברית המילה נערכה בבית החולים, כאשר הפגזים שנחתו מכל עבר הרעידו את קירות הבנין. הדרך בחזרה לבית נעשתה בריצה, צריך היה להמתין עד לנפילתו של הפגז, לרוץ ולתפוס מחסה בפתחו של אחד הבתים, ואז להמתין לנחיתתו של הפגז הבא, ושוב למהר ולמצוא מסתור בפתחו של בית אחר.

תוך כדי הריצה וההתקדמות שבין פגז לפגז, הבחין רבי חיים בפתחו של אחד הבתים בילד שהיה חבוש בידי וברגליו.

רבי חיים נעצר לידו והחל לבכות, בן משפחה שליווהו צעק לו למהר ולתפוס מחסה מהפגזים השורקים, אולם רבי חיים לא היה מסוגל לזוז ממקומו, והמשיך להתבונן בילד הסובל, כשהוא בוכה על כאבו, זאת בהיותו עצמו נתון בסכנה.

(מח ולב עמ' ק"ד)

מתורת רבותינו

מדוע איוב ששתק נענש ביסורים ובלעם שיעץ רק במיתה

הבה נתחכמה לו וגו' (א, י).

אמרו חז"ל (סוטה יא, א) "שלשה היו באותה עצה, בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית".

הקשה מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, הנה זה ברור שעונשו של בלעם שיעץ, צריך להיות קשה לאין ערוך מעונשו של איוב ששתק. ומדוע א"כ נענש בלעם במיתה ואילו איוב נענש בעונש יסורים שהם קשים יותר מעונש מיתה, וכמו שמצינו בחז"ל (כתובות לג, ב) שאילו היו מייסרים את חנניה מישאל ועזריה ביסורים קשים היו ח"ו משתחוים לצלם, הרי שעונש היסורים חמור יותר מעונש מיתה.

אלא, למדים אנו מכאן יסוד גדול, אמר מרן רה"י הגר"ח, אנו רואים מה גודל ערכם של החיים, אילו היה האדם יודע להרגיש את אושר החיים, ולהעריך את מתנת החיים הנמצאת תחת ידיו, כל חייו היו נראים אחרת לגמרי.

כתיב "מה יתאון אדם חי" (איכה ג, לט), ופירש רש"י (קידושין דף פ' ע"ב) "למה יתאון אדם חי, למה יתרעם אדם על הקורות הבאות עליו אחר כל החסד שאני עושה עמו שנתתי לו חיים". מתנת החיים היא כל כך גדולה עד שכל היסורים שבעולם אינם נחשבים מאומה לעומתה.

כשכואב צועקים

הבה נתחכמה לו (א, י).

אמרו חז"ל (סוטה דף יא, א) "שלשה היו באותה עצה, בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית".

הקשה מרן ראש הישיבה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, הרי על כרחך אתה למד שבאסיפה זו כבר לא היתה כל עצה נגד הגזירה, והראיה שיתרו שברח לא היתה עליו כל תביעה, ואדברה עוד קיבל על כך שכר גדול. אם כן מה היתה הטענה כנגד איוב ששתק, שנענש וקיבל על כך יסורים נוראים ביותר?

אלא התירוץ הוא, אומרים בשם מרן הרב מבריסק זצ"ל שאיוב נידון מידה כנגד מידה, חולה המת"סר ביסורים זועק מחמת יסוריו, והגם שידוע הוא כי אין בצעקתו להושיע לו במאומה, עם זאת טבע האדם הוא כי מי שכואב לו צועק, והשותק - הרי מוכח

שיחות מוסר (עמ' קכד)

שלא כואב לו. איוב היה סבור שאין ביכולתו למנוע מאומה מגזירת פרעה ולכך ששתק, ועל כן באו היסורים לאיוב להורות לו כי הצרות של כלל ישראל לא היו אצלו כיסוריו שלו, אם היה מרגיש בצרתם כשם שמרגיש הוא ביסוריו, היה זועק ומוחה, אף שידוע שמחאתו לא תועיל כלום.

ונראה להוסיף על דבריו, אומר מרן רה"י הגר"ח, אם כך הם פני הדברים למה הוצרך איוב לסבול כל כך הרבה יסורים נוראים, האם לא היה לומד לקח מתוך צרה אחת שהיתה מתרגשת עליו? אלא, רואים אנו מכאן עד היכן צריך האדם להשתתף בצרת הכלל, שהיה לו לזעוק זעקה גדולה ומרה, כמו זו היוצאת מכל "יסורי איוב".

שיחות מוסר (עמ' כ"ח) <

גזירת השעבוד נתקיימה אצל שבט לוי ע"י לימוד התורה

וימדרו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים (א, יד).

איתא בזוהר הק' (ח"ג, דף קנ"ג ע"א) "בחומר" - דא קל וחומר, "ובלבנים" - דא ליבון הלכה.

וביאר בזה מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל, דבאמת גזירת שעבוד מצרים כבר נגזרה בברית בין הבתרים, אך לא נתפרש במה יהיה השעבוד, ואם היו ישראל עוסקים בקל וחומר ובלבון הלכה, היו זוכים לצאת בזה ידי גזירת השעבוד, ורק כיון שלא זכו נתקיים השעבוד כפשוטו בחומר ובלבנים.

וחתנו הגאון רבי אביגדור נבנצל שליט"א הוסיף בזה, שאצל שבט לוי באמת נתקיימה גזירת השעבוד על ידי לימוד התורה, וכדאיתא בחז"ל (שמות רבה ה, טז), ולכן הם לא היו בכלל גזירת עבודת פרך, וזכו ונתקיים

בהם השעבוד בקל וחומר ובלבון ההלכה.

ועפ"י זה ביאר מורינו הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל מה דכתיב (שמות ה, ד) "ויאמר אליהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפריעו את העם מסבלותיו לכו לסבלותיכם", והוקשה לרש"י מה שייך לומר אצל משה ואהרן לכו לסבלותיכם, הרי שבט לוי לא היה בכלל גזירת השעבוד, ולפיכך נדחק רש"י לפרש הכתוב "לכו לסבלותיכם" היינו למלאכתכם שיש לכם בבתיכם. אכן לפי דברי הזוהר הק' יש לפרש באופן נפלא, דכוונת הכתוב "לכו לסבלותיכם" היינו לשעבוד שלכם שהוא עסק התורה, וזהו סבלותיכם של משה ואהרן. ונמצא שפרעה הרשע עשה עצמו כמוכיח בשער

ואמר למשה ואהרן לכו לעמול בתורה שזהו "סבלותיכם", ואל תשביתו את העם "מסבלותם" שהוא עבודה קשה.

ואמר עוד הגרא"ב פינקל, דלמדים אנו כמה גזירות קשות ואכזריות אפשר למנוע ע"י עסק התורה, שאף שנגזר על זרעו של אברהם אבינו "ועבדום ועינו אותם", אבל שבט לוי על ידי שעסקו בתורה, המירו את גזירת העבדות והעינוי לעסק התורה. והוא יסוד גדול להורות לנו שאין אתנו יודע עד כמה האדם מונע מעצמו יסורים ע"י עמל התורה, וכבר שנינו באבות (פ"ג מ"ה) כל המקבל על עצמו עול תורה מעבירין ממנו עול דרך ארץ.

משלחן רבי אליהו ברוך (פר' שמות, עמ' רל"ב)

יציאת מצרים - ע"י כח התפילה

וישמע אלקים את נאקתם ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב (ג, כה).

אמר מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל, אנו רואים ביציאת מצרים אשר לולי כח התפילה לא היתה כלל יציאת מצרים.

דהנה לכאורה היו להם לישראל כמה סיבות טובות כדי לגאולם, הרי היה די בהבטחת הקב"ה, אשר הוא הרי 'שומר הבטחתו', והיתה ג"כ זכות אבות - אשר זה

בדאי סיבה נכונה ומועילה, וכמו שכתוב "ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב", ואף על פי כן היו מוכרחים להשתמש עם כח התפילה, וכמו שנאמר "וישמע אלקים את נאקתם".

ואם ח"ו לא היה נפעל כח התפילה מצד ישראל, לא היתה נעשית כלל יציאת מצרים, וכמו שמבאר

הרמב"ן כאן כי אע"פ שנשלם הזמן שנגזר עליהם, לא היו ראויים להגאל, אלא מפני הצעקה קיבל הקב"ה תפילתם ברחמיו.

רק כאשר היתה לישראל גם זכות אבות וגם כח התפילה, רק אז יכלה להיות יציאת מצרים.

מאמרי המשגיח (ח"א מאמר ט"ז, עמ' ל"ו)

מכתבי רבותינו

"אני כעת נודד בדרך, ואתם יושבים כעת בבית מקדש ה', אשריכם!... ואבקש מכם אהובי וידידי, להתחזק בכל תוקף, ולקיים "אז נדברו וגו' איש אל רעהו", ולחזק זא"ז, לבל יתהוה ח"ו איזה רפיון, ובזה כל ההצלחה, כידוע..."

מכתב חיזוק ששלח מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם הלוי ליוזאווין בעת מלחמת העולם הראשונה לפני יותר ממאה ועשר שנים בעת שבני הישיבה נדדו ללמוד בפולטבה (הובא דעת חכמה ומוסר חלק ג - מכתבים מכתב רעה), ונצטט כמה שורות מהמכתב:

מכתב לבני הישיבה בהיותם בפולטאווה

שלום ורב ברכה והצלחה לכל ידידי ואהובי בני הישיבה יחי.

אני כעת נודד בדרך, ואתם יושבים כעת בבית מקדש ה', אשריכם!

"רבות מחשבות בלב איש", רבוי המחשבות יעידו כי לבו מלא ברבוי הרצונות, ומזה יולד הרבוי, כי הרצונות יתהפכו בכל עת ובכל רגע. אכן כל הקרוב קרוב יותר אל דעת התורה, הוא עצת ה' ית', הוא קרוב יותר אל האחדות. הוא אחד, ושמו אחד, בעצתו ית' אין שום רבוי, כ"א אחדות וקיים לעד. וכאשר האדם רחוק מרוב המחשבות, הוא קרוב אל האחדות, הוא הדעת והשכל, ובשכל אין בו שנויים וקיים לעד. ומה נואלו האנשים כי יש בהם רבות מחשבות, אחר כל הנסיון כי הם בטלים ומבוטלים, כדרך כל הרצונות אשר יתהפכו ויתגלגלו כאופן מרצון לרצון.

אודות מצב הישיבה לע"ע כבר הודעתי להוכ"ג הר"מ שליט"א (זצ"ל). אכן עלינו לבל לדחוק את השעה, אשר זה נובע מריבוי הרצונות. ורק להתקרב אל עצת ה', כי היא תקום, וכל אשר אינו דוחק את השעה, ניכר כי הוא קרוב יותר אל עצת ה'.

ואבקש מכם אהובי וידידי, להתחזק בכל תוקף, ולקיים "אז נדברו וגו' איש אל רעהו", ולחזק זא"ז, לבל יתהוה ח"ו איזה רפיון, ובזה כל ההצלחה, כידוע לא ירפך וגו'. ואני מזכיר לכם עוד הפעם להיות עיקר השקפתכם על חיזוק התפלה והמוסר, ואיכות הלימוד. ובבטחוני בכם אכיר לכם את רוב טובה אשר תעשו עמדי בזה. כי מאד אדאג אם עשיתי כנכון בנסיעתי. זאת אומר לכם, לו ידעתי שם בפאלטאווה, כי לע"ע ההעתקה בגדר אי אפשריות, אז בטח אף לא חשבתי לנסוע. ועתה כבר הייתי לא ברשותי, ולא יכלתי לחזור, כמובן לכם מהמכתב אשר כתבתי להוכ"ג הר"מ שליט"א (זצ"ל). ואני איעץ ואבקש לכל מי שבדעתו לעשות איזה נסיעה, לבל יהיו לעשות עתה איזה נסיעה, כי בלתי קאראנטיין א"א בשום אופן. ובכלל נולדו חוקים קשים המעיקים ומכבידים הנוסעים, ואולי דרך מינסק בנקל יותר, אכן כפי הנשמע בכל המקומות שוות המה, ואל תסמכו על דברים הנקלטים באויר. אסיים ואומר שלום לכל אהובי לבבי, אשתחווה לכם מרחוק ברוב הדרת הכבוד...

הגאון רבי ישראל קליינר זצ"ל ראש ישיבת בית הכרם כ"ב טבת תשע"ו | עשור לפטירתו

יעקב שיהו את ה"קבוץ" בישיבה החדשה. את ישיבתו פתח בשכונת קרית משה בירושלים ולאחר זמן קצר העבירה לשכונת בית הכרם, שעל שמה נקראה מאז והלאה "ישיבת בית הכרם". נהג תמיד לספר על ההשגחה הפלאית שהובילה אותו לבית שברחוב ביאליק: היה זה בית בו התכנסו כ-50 שנה קודם לכן מייסדי השכונה וחתמו על מגילת קווי היסוד של שכונתם, ביניהם הייתה הצהרה נחרצת שלא תהיה דריסת רגל בבית הכרם לשום מוסדות דת, אך, "יושב בשמים ישחק"... ובמשך שלושים שנה שכנה הישיבה דווקא בבית הזה.

תנאים חומריים לא היו בישיבת בית הכרם, אך חיי תורה נבעו ופרחו והשקו גם את סביבותיה. אט אט נבנו בשכונה בתי כנסיות ומקווה טהרה, ונתרכה התנגדותם של השכנים לדברים שבקדושה. הרבה היה זה מכוח הקסם האישי בו ניחן, מאור פניו ופקחותו. ידע מתי להשיב, למי וכיצד... תושבי השכונה שהתפעלו מדמותו הקורנת, נוכחו לדעת כי נאים דרכיו ומתוקנים מעשיו של מי שייצג עבורם את עולם התורה, וכך התקרבו מכוחו לתורה ולמצוות, ואף התארגנו לשמיעת שיעור קבוע ממנו, שיעור שהתקיים עשרות שנים בבית האבות "מרגוע", והמשיך עד לאחרונה על ידי בנו הגאון ר' זאב קליינר פתיחת ישיבה בשנים ההם לא הייתה מן הדברים הקלים, בוודאי לא לאברך צעיר כמותו. בעוז דקדושה צלח את כל הקשיים והעמיד בעשר אצבעותיו, בזיעה ובעמל של גוף ונפש - מקום תורה שניק את אחיזתו מרבותיו הגדולים מעתיקי השמועה, בו המשיך בהעברת תורתם בטהרה לתלמידיו.

למעלה מיובל שנים ייסד והעמיד תלמידים בישיבתו, כשהדגשתו היא, כפי שנהג להסביר את דברי המשנה: "העמידו תלמידים הרבה" - שאין הכוונה להרבה תלמידים, אלא להעמידה מרובה.

קרבו והראה לו חיבה יתירה. הוא אף עשהו מספר פעמים לשלוחו לצרכי מצווה. ובערב פסח מינהו מרן לבדוק עבורו את החמץ בביתו, כאשר המלאכה נעשית בקפידה רבה ובמאמץ גדול בכל סדק מתוך יראה וזיע. באחת השנים שלחו מרן בערב חג הסוכות לשדה התעופה כדי להביא אתרוג מזן מרוקאי שהגיע עבורו, ואחר כך נתן לו לברך בימי החג על האתרוג המהודד, כהכרת הטוב על טרחתו. בהיותו כבן כ"א, משנת תשי"ח, התעלה וזכה ללמוד בישיבת בריסק, בה נתקבצו טובי עולם הישיבות בירושלים, ברשות רבו הגאון רבי יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל, שם איווה למושב לו בה המשיך בעלייתו המתמדת בשקידת התורה ובעמלה, ובעולמה קבע את השקפתו ומהלך חייו. צורת הלימוד היהודית לבית בריסק הפכה להיות אבן יסוד בדרך לימודו, מעינותיה המפכים שבו את ליבו, וזכה לקלט מלא חופניים מכבשונה הגדול בדעת וביראת ד', אותם הנחיל בהמשך לביתו ולתלמידיו.

מהאריות שבהבורה בישיבת מיר

בהגיעו לפרקו נשא את רעייתו הרבנית הדגולה לבית קרויז, אשר במסירותה העצומה עמדה לימינו בתבונה ודעת מאז ועד סוף ימיו.

תקופה לאחר נישואיו עבר ללמוד בישיבת מיר אצל מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, והיה מקורב אליו מאוד, שם נודע כאחד האריות שבהבורה, כסמל ודוגמה בכל ההידור, בבקשת האמת, בעיון התורה ובבהירות הלימוד, ואף החל באמירת חבורות למצוינים מישיבת חברון. למרות גילו הצעיר, ביקשו מרן רה"י למסור 'חבורות' בישיבת מיר, ועוד. במשך תקופה היה שליח להעביר דברי תורה בין מרן הגרא"י זצ"ל למרן הגרא"מ שך זצ"ל.

בשנת תשכ"ד, בהיותו כבן כ"ה בלבד, נתעודד על ידי רבותיו הגרמ"ש שפירא והגר"ש וולבה ביוזמתו להקים ישיבה שבה ישקה מתורתו לתלמידים. הם אף שלחו קבוצת תלמידים מובחרים מישיבת באר

רבי ישראל נולד ביום הושענא רבא שנת תרצ"ז להוריו הרה"ח ר' משה ומרת טוויבא אסתר נ"ע שהיו ישרי דרך נקיי כפיים באופן מיוחד, בעלי חסד, אצילי מידות וספוגי מורשת אבות. משפחת קליינר הייתה מהמשפחות המפוראות בבני-פולין, עליה נמנו דודו זקנו הגאון האדיר רבי יוסף ענגיל בעל האתון דאורייתא" ועוד, וזקנם הגאון ר' יעקל שארף בעל ה"דרכי יושר". גם מצד אמו לבית משפחת פינטר מבאקובסק הייתה משפחתו מיוחסת לגדולי עולם, כבעל ה"נודע ביהודה", רבי שאול אמסטרדם, וייוחסם הגיע לרש"י הקדוש.

בעצתו ובברכתו של האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל (שאביו היה מקורב אליו) עלו הוריו ארצה לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, ובמסירות נפש, בודדים מבני משפחה, עמלו לבנות את ביתם כשהם מתמודדים עם קשיי קיום מינימליים, אך לא מוותרים על קצוץ של יוד ממסורת בית אבות.

בחסד ד' ובהשגחתו הגיע רבי ישראל עם כניסתו למצוות, לישיבת באר יעקב בראשות הגאונים הגרמ"ש שפירא זצוק"ל והגר"ש וולבה זצוק"ל ומיד התחבב עליהם ונקשר אליהם בעבותות אהבה ונעשה תלמידם המובהק, דבק בהם ובתורתם בכל ליבו ונפשו, וכל אורחותיו ותורתו נותבו כפי שקיבל מהם עד סוף ימיו.

במשך כשמונה שנים קנה את תורתו בהיכלה של ישיבת באר יעקב, בעמל ובשקידה עצומה. ראשי הישיבה זי"ע האצילו עליו מתורתם ומיראתם בראותם בו כל שלש שלמות ובור סוד שאינו מאבד טיפה. בהערכתם הרבה אליו אף מינוהו לשליח ציבור בימים הנוראים כבר בבחרותו, ואף הוא השיב להם אהבה ופתח את אוצרו לקלוט את הטוב והמיטב מתורתם, ממשנתם ומאוצרות רוחם, וכל ימיו היו שגורים על פיו וחקוקים בליבו שמועתם ותורתם, אותם העביר גם להמוני תלמידיו שומעי לקחו.

בית הוריו סמוך היה למעונו של מרן הגאון ר' יוסף דב סולובייצ'ק זצוק"ל, ועקב כך זכה מצעירותו להתקרב אל הקודש ולהימנות בין מתפללי המניין בביתו של מרן הרב מבריסק זללה"ה. שם ספג את דרכי הנהגתו ותורתו, ומרן

זכרונות מישיבת מיר

והשיב לו המשגיח הן זוכר אני בהיותי במיר שאחרי שיחה היו מתקבצים חבורות חבורות, ומדברים בענין השיחה שזה עתה נאמרה בחלל הישיבה, וכשלא הבינו דבר מה היו פונים להרי איסר מאלין, לשאול אותו לכוונת דבריו של מרן המשגיח... היום אינני רואה זאת...

סיפר רבי ישראל קליינר, על המשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל: במקרים רבים היה מיצר מדוע אין אנו נוהגים כפי שנהגו בני הישיבה במיר. כך באחד הפעמים התבטא באוזני בעת ששוחח עמי על תקופת הזהרה בבאר יעקב שהצליחה להוציא מתחת ידיה לגיונות של תלמידי חכמים ומרביצי תורה,

מעלת הבטחון ואפסיות ההשתדלות

הַבֶּה נִתְחַכְמָה לוֹ וּגו' (א, י). וברש"י "נתחכמה למושיען של ישראל לדונו במים".

גיטל ע"ה (אחותו של מרן רה"י הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, בזיוו"ש רעייתו של מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל) בימי זעם ועברה בשנות השואה הנוראה:

היה זה בתחילת ימי המלחמה כאשר נגזר עליה ועל שני בניה ע"י השלטונות הרוסיים להישלח לארץ גזירה, אל סיביר האיומה והקשה, כולם יראו וחששו מפני העתיד המר הצפוי לנשלחים לסיביר, ולאחר השתדלות ומאמצים רבים הצליחה להשאיר את בנה הקטן בעיירה יחד עם בעלה הגה"צ רבי יצחק אלחנן וולדשיין זצ"ל הי"ד, אולם בסופו של דבר הוברר כי דוקא היא ובנה הגדול ניצלו מגיא צלמות, לאחר שעברו את סיביר וכל מאורעותיה, ואילו בנה הקטן שחשבה אז שניצל, נספה על ידי הנאצים ימ"ש.

(הגדה של פסח-מיר)

לרצונו מסבב ומגלגל באותן 'רבות מחשבות' את 'עצת ה' היא תקום'. וכן הוא במעשה דיוסף מוקיר שבת (שבת קיט, א), ונראה דלכך פירשו לנו את כל סיפור המעשה, להודיע שלא זו בלבד שאי אפשר לשנות את גזירת המקום, אלא אדרבה עצת השינוי היא עצמה חלק מעצת ה' היא תקום.

כל זה מורה לנו, אומר מורנו רה"י רבי רפאל, עד כמה אין קשר ושייכות בין ההשתדלות לבין התוצאות, שאין אדם יודע מה יוצא מההשתדלות. "הגזירה אמת והחריצות שקר", כותב הרמב"ן (בראשית לז, טו), כל ההשתדלות איננה אלא חוק וחיוב התורה שעלינו לעשות.

והוסיף עוד, אנו רואים שאין האדם יודע מה ההשתדלות עושה בסופו של דבר, ובאותו מעמד סיפר מעשה נורא שהתרחש עם דודתו הרבנית

בשיחה מוסרית שנשא מורנו ראש הישיבה הגאון רבי רפאל שמואלביץ זצ"ל על מעלת הבטחון ואפסיות ההשתדלות אמה, הנה אנו רואים שפרעה חשב להתחכם למושיען של ישראל וגזר "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו", וכבר כתב הסבא מקעלם זצ"ל (חכמה ומוסר, רמ"ד) כי האדם חושב שיוכל לשנות את רצון ה', ובאמת לא רק שאינו מצליח אלא שהוא עצמו מוכרח לעשות היפך רצונו, שהנה משה נתגדל בבית פרעה, ונמצא שהוכרח לבסוף לגדל את מושיען של ישראל.

ואפשר שאותו ענין הוא המעשה בתרי כושאי שאמרו בגמ' (סוכה נג, א), ששלמה המלך רצה להצילם מגזירת המות כשנשלח אליהם מלאך המות ליטול את נשמתם, ואדרבה הוא עצמו הובילם למקום גזירת המות. לא רק "רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום", אלא שהאדם עצמו שלא

סקירה על פרי עמלם של
בני הישיבה שיצאו לאור

אוצרות - תורת מיר

בחיבור המקנים ללומד ידיעה ברורה בסוגיות חמורות אלו: בפרקי הלכות בורה, הספר צולל לנבכי ההגדרות של "דרך אכילה" ומבאר מקרים מעשיים הנפוצים בסעודות השבת ובהיכלי הישיבות. כמו כן, מובאים בירורים יסודיים במלאכות לש, טוחן וצובע, תוך בחינת מעמדם של מוצרים מודרניים וכלים טכנולוגיים לאור פסקי גדולי הוראה בדורנו. חלק ניכר מהחיבור מוקדש להנהגות מעשיות הנוגעות לסדר היום בשבת - מהכנות ערב שבת ועד לפרטי הדינים של סעודה שלישית, הכל ערוך ומוגש בטוב טעם ודעת למען יעמדו על המשמר בקיים מצוות השבת כהלכתה.

החיבור שלפנינו מציג מערכת שיעורים מקיפה בהלכות שבת שנמסרו לבני הישיבה, והוא מאגד בתוכו את מרבית ענייני הלכות שבת על סדר השולחן ערוך (סימנים ר"ס-של"א).

הספר הוא פרי יכולו של האברך החשוב בוגר הכולל של ישיבתנו הקדושה, הרב יעקב חיים פטשניק שליט"א, אשר עמל להגיש את עומק הסוגיות בשפה ברורה ומאירת עיניים.

*

החיבור מהווה כלי עזר יסודי ותמציתי ללומדי ההלכה, כאשר הוא מסדר בבהירות את השתלשלות ההלכה החל מתמצות יסודות הסוגיא בגמרא, דרך בירור דברי רבותינו הראשונים ופסקי השולחן ערוך ונושאי כליו, ועד ליישום המעשי בימינו. מטרת הספר היא להנגיש את ההלכה הפסוקה מתוך ראייה מעמיקה של שורשי הדינים, תוך התייחסות מיוחדת לנושאים אקטואליים המצויים בין כותלי הישיבה ובחיי היומיום של בן התורה, מה שמאפשר ללומד לעמוד על "המעשה אשר יעשון" מתוך הבנה תורנית רחבה.

*

המערכת מברכת את הרב המחבר שליט"א שיזכה להפיץ מעינותיו חוצה, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

להלן טעימה מן הנושאים המעשיים והיסודיים הנידונים

מי מנוחות

שיעורים וביאורים
בהלכות שבת
הרב יעקב חיים
פטשניק שליט"א

